

# Štát - Indická republika (India) :



## Dejiny

**Roku 1526** - vznikla Mogulská ríša.

**Roku 1600** - bola založená britská Východoindická spoločnosť.

**V rokoch 1740-1750** - sa britská Východoindická spoločnosť zmocnila väčšiny mogulského územia.

**Roku 1858** - britská vláda prevzala Východoindickú spoločnosť.

**Roku 1885** - bol založený Indický národný kongres.

**Roku 1906** - vznikla Moslimská liga.

**Roku 1919** - prebehol Amritsarský masaker; britskí vojaci strieľali do zhromaždených aktivistov za nezávislosť v Amritsane.

**Roku 1920** - Mohandás Karamčand („Maháthma“) Gándhí (1869-1948) začal hnutie nespolupráce spolu s Džavaharlálom Néhrúom (1889-1964) proti britskej nadvláde.

**Roku 1935** - prijatím zákona o vláde v Indii britským parlamentom sa zvýšil počet indických voličov na 35 miliónov, napriek tomu si Británia ponechala kontrolu a právo veta v prípade všetkých zákonov.

**V rokoch 1939-1945** - indické vojská bojovali na strane Spojencov v severnej Afrike počas 2. svetovej vojny.

**Roku 1940** - Moslimská liga začala požadovať nezávislý islamský štát.

**Roku 1942** - bolo uväznené a zadržané až do konca vojny vedenie Indického národného kongresu.

**Roku 1943** - rekvirovanie zásob potravín pre armádu vyvolalo hladomor v Bengálsku.

**Roku 1945**

- začali narastať moslimské požiadavky na rozdelenie. Vznikali rozsiahle nepokoje,

- krajina vstúpila do Organizácie spojených národov (OSN).

**Roku 1946** - „Deň priamej akcie“ vyhlásený moslimskou ligou si vyžiadal mnoho strát na životoch.

**Roku 1947**

- Britská India sa rozdelila na nezávislú Indiu a Pakistan.

- Néhrú sa stal predsedom vlády,

- prebiehali mohutné nepokoje medzi moslimami a hinduistami,

- Kašmír bol pripojený k Indii.

**Roku 1948**

- bol zavraždený Gándhí,

- bola vyhlásená Indická demokratická republika.

**Roku 1949** - OSN rozdelilo Kašmír.

**Roku 1962** - prebiehala pohraničná vojna s Čínou.

**Roku 1964** - zomrel Néhrú. Nahradil ho Lál Bahádúr Šastrim (1904-1966).

**Roku 1965** - prebiehala vojna s Pakistanom o Kašmír.

**Roku 1966** - zomrel Šastri. Predsedom vlády sa stala Néhrúova dcéra Indira Gándíová (1917-1984).

**Roku 1971**

- India vstúpila do pakistanskej občianskej vojny,

- po voľbách zostala vo funkcii predsedu vlády Gándíová.

**Roku 1975** - Gándíová bola uznaná za vinnú z nelegálnych aktivít v kampani v roku 1971. Následne vyhlásila výnimočný stav a schválila zákony, ktoré legalizovali jej činy z roku 1971.

**Roku 1977** - sa predsedom vlády stal Mórardží Désái (1896-1996).

**Roku 1979** - hospodárske problémy a občianske nepokoje si vynútili rezignáciu Désáiho.

**Roku 1984**

- stovky ľudí zomrelo, keď armáda zaútočila na Zlatý chrám v Amritsare,

- Indira Gándíová bola zastrelená vlastnou sikhskou ochrankou,

- predsedom vlády sa stal jej syn Rádžív (1944-1991),

- 2 100 ľudí zomrelo v dôsledku úniku jedovatého plynu z továrne v meste Bhópál.

**Roku 1987**

- v Kašmíre vypukli teroristické aktivity,
- do Srí Lanky vstúpili indické vojská. Ich cieľom bolo odzbrojiť tamilské sily,
- v štáte Pandžáb bola zavedená priama vláda.

#### **Roku 1989**

- vypukol škandál po odhalení, že do nákupu zbraní od spoločnosti Bofors boli zapletení štátni úradníci,
- na protest proti korupcii odstúpilo viac než 100 členov parlamentu,
- asi 1 200 obetí si vyžiadali etnické nepokoje v Ásáme a Pandžábe,
- predsedom vlády sa stal V. P. Singh (1931-2008).

#### **Roku 1990**

- v januári - po nepokojoch bola zavedená priama vláda aj v Kašmíre,
- v apríli - pri sikhskom bombovom atentáte zomrelo 32 pandžábskych hinduistov,
- v auguste - ásámski separatisti získali územie,
- v októbri - o život prišli stovky ľudí a 100 000 ich bolo uväznených po zrážkach v okolí mešity Ajódhia v Uttarpradéši, na posvätnom mieste hinduistov,
- V. P. Singh rezignoval na funkciu predsedu vlády,
- Čandra Šekhar (1927-2007) zostavil vojenskú vládu.

#### **Roku 1991**

- po mnohých rokoch nadviazala krajina diplomatické vzťahy s Izraelom,
- Rádžív Gándhí bol počas predvolebnej kampane zavraždený,
- predsedom vlády sa stal P. V. Narasimha Ráo (1921-2004).

#### **Roku 1992**

- v januári - líder pravicovej strany Braratija Janata (BJP) Murli Manohar Joši (1934) viedol protestný pochod do Šrinagaru na protest proti ústupkom separatistom. Mnoho pochodujúcich z BJP bolo v Pandžábe zavraždených Sikhmi,
- v apríli - po prepuknutí finančného škandálu Mehta skrachovali trhy,
- v júni - hinduistický extrémisti začali budovať chrám v Ajódhii,
- v decembri - po nepokojoch pri zbúraní ajódhijskej mešity zostalo 1 000 mŕtvych.

#### **Roku 1993**

- v januári - v obnovených nepokojoch okolo mešity Ajódhii zahynulo ďalších 500 ľudí,
- vo februári - bolo zakázané zhromaždenie zorganizované BJP v Dillí,
- v marci - pri bombových útokoch v Bombaji zahynulo 250 ľudí,
- v júni - vysvitlo, že do škandálu Mehta bol zapojený aj Narasimha Ráo,
- v septembri - Maháraštru, Karnatáku a Ándhrapradéš zasiahlo rozsiahle zemetrasenie a vyžiadalo si asi 16 000 ľudských životov,
- v októbri - bezpečnostné sily krajiny zaútočili na militantné skupiny v šrinagarskej mešite,
- 38 obetí si vyžiadali boje medzi bezpečnostnými silami a protestujúcimi v Kašmíre.

**Roku 1994** - na severe krajiny vypukol mor.

**Roku 1997** - zomrela Matka Tereza z Kalkaty (1910-1997).

#### **Roku 1999**

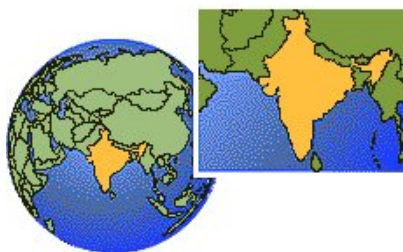
- zlyhalo udržanie prímeria v Kašmíre,
- rozsiahle povodne spôsobené cyklónom postihli 7 miliónov ľudí, 10 000 ľudí zahynulo.

**Roku 2001** - silné zemetrasenie v Gudžaráte zabilo 20 000 ľudí.

### **Indovia**

Súhrnné označenie obyvateľov Indie. Tvoria ich národy, národnosti, kmene a etnické skupiny, ktoré možno z antropologického hľadiska rozdeliť do 4 hlavných typov: najväčšia časť Indov patrí do južnej vetvy europoidnej rasy, ďalej sú to dravidská prechodná rasa, australoidná vetva ekvatoriálnej rasy a okrajovo sem zasahuje sibírska vetva mongoloidnej rasy. Jazyková situácia je obdobná. Najväčšiu skupinu tvoria príslušníci indoeurópskej rodiny (Hindustánci, Maráthovia, Bengálc, Bihárci, Gudžarátci, Urijci, Rádžastháneci, Pandžábci, Ásámci ...). Druhou najpočetnejšou skupinou sú príslušníci dravidskej rodiny (Telugovia, Tamilovia, Kannadovia, Malajámci, Góndovia, Óráónovia...). Početne menej významnou sú príslušníci jazykovej skupiny munda (Mundovia, Santálc...) a čínsko-tibetskej rodiny (Šerpovia, Tibetania, Ladákhovia...). Celkový počet Indov sa odhaduje na 711,6 milióna (odhad 1982), majú pravdepodobne najväčší ročný prírastok obyvateľov na svete (asi 12 miliónov). V 2. tisícročí p.n.l. prišli do severozápadnej Indie pastierske kmene indoeurópskeho pôvodu (vlastným menom Árja - Vznešení), ktoré vyvrátili protoindickú (pravdepodobne dravidskú) civilizáciu. Čiastočne sa s Dravidmi zmiešali a prevzali celú skupinu prvkov ich kultúry. Väčšina Dravidov však bola zatlačená do južnej Indie. Árjovia obsadili prakticky celý sever Indie a prešli k poľnohospodárstvu. Časom vytvorili vyspelú kultúru, o ktorej máme správy mimo iného z ich najstarších literárnych pamiatok (tzv. védy). Indická spoločnosť bola

rozdelená na varny, na ktorých základe vznikol v 2. polovici 1. tisícročia p.n.l. kastovný systém. Mytologické predstavy Árjov, označovaných ako védске náboženstvo boli základom pre vytvorenie bráhmmanizmu, z ktorého sa neskôr vyvinul hinduizmus. Ako reformácia bráhmmanizmu vznikli v 6. storočí p.n.l. v Indii dve nábožensko-filozofické učenia: džinizmus a hlavne budhizmus, ktorý sa rozšíril do juhovýchodnej Ázie, do Číny a Japonska. Od 11.-12. storočia prenikol do Indie islam, neskoršie (v 15.-16. storočí) sa spolu s Európanmi dostalo do Indie aj kresťanstvo. Dnes predstavujú hinduisti 83 %, moslimovia 10 %, kresťania 2,5 % a budhisti 2 % z celkového počtu Indie. Malé skupiny tvoria judaisti a vyznávači zoroastrizmu (parsovia). Najstarším známym písmom v Indii je doteraz nerozlúštené tzv. protoindické písmo z Harappy a Mohendžodára. Základom pre vznik väčšiny indických písmeň (mnohé sa používajú dnes) bolo bráhmí. Indická kultúra sa prostredníctvom Dravidov rozšírila na začiatku n.l. do juhovýchodnej Ázie a niektoré jej prvky prenikli aj do vzdialenejších oblastí Indie vytvorili radu ríš, ktoré mali celoindický charakter (ríša Maurjov, Guptovcov, Mughalov a iných). Indovia sa preslávili v mnohých oblastiach umenia a remesiel; z literárnych pamiatok sú najznámejšie epy *Mahábhárata* a *Rámájana*; dochovalo sa aj mnoho architektonických pamiatok. Indovia boli výborní tkáči, rezbári, klenotníci, sochári, maliari a vynikli aj v mnohých ďalších odboroch. Známa je tiež indická hudba. Prijímali a spracovávali vplyvy zo susedných krajín, v dobe ťaženia Alexandra Macedónskeho (356-323 p.n.l.) boli ovplyvnení aj gréckym umením. Základným zamestnaním Indie bolo poľnohospodárstvo, pestovali hlavne ryžu, proso, pšenicu, jačmeň a ďalšie plodiny. Chovali hovädzí dobytok, kozy a ďalšie domáce zvieratá, mali vyspelý obchod. Dnes pracujú vo všetkých odvetviach národného hospodárstva.



[Ako sa správať v cudzine](#)







## Zdroje

### Prevzaté a upravené z:

- James Hugnes, *Velká všeobecná ilustrovaná encyklopédia*, Mladé letá 2002, ISBN 80-06-01235-0,
- Václav Hubinger, František Honzák, Jiří Polišenský, *Národy celého světa*, Mladá fronta, Praha 1985,
- Anton Matula, László Mari, Ladislav Tolmáči, Terézia Tolmáčiová, *Lexikón štátov a území sveta*, MAPA Slovakia Bratislava 2001, ISBN 80-8067-023-4.

### Zdroje obrázkov

- Vlajky prevzaté a upravené z: <http://www.statnevlajky.sk/>,
- Polohy štátov prevzaté a upravené z: <http://www.zemepis.com/A-Z.php>,

· Mapy prevzaté a upravené z: <http://www.ezilon.com/maps/>.